

2.9. Przedstawienie postaci za pomocą znaków i symboli

Istotą tej metody jest przedstawienie osób i wydarzeń w postaci plastycznej, za pomocą kilku prostych symboli i znaków graficznych²⁴. W zależności od tematu można przedstawić jedno lub kilka osób, czy też wydarzeń zbawczych. Katecheta powinien poprosić katechizowanych o wysłuchanie tekstu mówiącego o danym wydarzeniu, a następnie o wypisywanie na kartce określeń związanych z analizowanym fragmentem Pisma Świętego. Obok tych określeń należy narysować ich w symbolach graficznych²⁵.

Uczniowie bardzo chętnie uczestniczą w katechezie z zastosowaniem metod ekspozycji i wszelkich form

plastycznych, bowiem z łatwością wchodzą w świat piękna, rozumieją go i aprobuja, dlatego jest to właściwy sposób dotarcia do dzieci, pozwalający rozwijać wyobraźnię dziecięcą, kształtować umiejętności praktyczne, uczyć wrażliwości, pokonywać własne słabości, współpracować w grupie, otwierać się na inne osoby. Realizacja zadań w czasie katechezy pobudza wyobraźnię i kreatywność dzieci, uczy otwartości i pokazuje, że każdy człowiek swoim działaniem jest w stanie zmienić rzeczywistość i oddziaływać na życie społeczne. Wyniki pracy grup są prezentowane i omawiane na forum klasy. Metody ekspozycji i plastyczne odwołują do naturalnych predyspozycji dziecka, które stanowią element motywujący procesu dydaktycznego katechezy.

Lidia Mergalska

Ewaluacja zeszytów ćwiczeń do nauki religii w gimnazjum

Podstawa programowa katechezy w gimnazjum jako główny cel katechezy realizowanej w szkole wskazuje wychowanie katolika świadomego i odpowiedzialnego za swoją wiarę, kochającego Boga, Kościół i własną Ojczyznę. Zadaniem nauki religii jest m.in. uświadomienie motywów wiary chrześcijańskiej i przygotowanie do samodzielnego podejmowania oraz rozwiązywania problemów religijnych. Podstawową treścią katechezy jest

szukanie w Piśmie Świętym i Tradycji odpowiedzi na pytania: co znaczy być człowiekiem uczciwym, wierzącym, chrześcijaninem, członkiem Kościoła katolickiego oraz jakie są formy apostołstwa świeckich.

Do specyfiki rozwojowej uczniów gimnazjum trzeba dostosować metody kształcenia. Nowe dokumenty katechetyczne zwracają uwagę na nieadekwatność metod podających i konieczność stosowania metod

²⁴ Por. A. Borzęcki, K. Okraszewski, B. Rakowiecka, K.J. Smidt, *Podręcznik eksperymentalny. Porządek i przygoda. Lekcje twórczości*, cz. I, Warszawa 1996.

²⁵ Por. *Vademecum Katechety. Metody...*, s. 135.

aktywizujących, które pozwolą aktywnie poszukiwać odpowiedzi na nurtujące i stawiane przez uczniów pytania. Konieczne jest również stosowanie metod medytacyjnych i liturgicznych, aby wprowadzić uczniów w liturgię i modlitwę. Jednak pamiętać należy, że żadna metoda nie zastąpi wierzącego, a przez to wiarygodnego katechety. Potrzeba więc wielkiej rozwagi i delikatności w relacjach z młodzieżą. Każdy z tych młodych ludzi odznacza się wielkim bogactwem swojego wnętrza, które my katecheci musimy dostrzec i pomóc ukazać je w pierwszej kolejności im a w dalszej innym, którzy mają wpływ na kształtowanie jego postawy w życiu społecznym i religijnym.

Program edukacji religijnej do nauczania religii w gimnazjum „WIERZYĆ CHRYSTUSOWI” został opracowany zgodnie z Podstawą programową katechezy Kościoła katolickiego w Polsce z 2001 r. oraz rozporządzeniami Ministerstwa Edukacji Narodowej. Program został zatwierdzony przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski do nauczania religii dla całej Polski.

1. Klasa I gimnazjum – „Jezus Chrystus objawia prawdę o Bogu i człowieku” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza, Radom 2002. Program pierwszej klasy wprowadza uczniów w prawdę o Bogu, który jest Stwórcą i kochającym Ojcem. Bóg przemawia do przez otaczający nas świat, dzieje Izraela, swojego Syna i Kościół; i domaga się odpowiedzi wiary.

2. Klasa II gimnazjum – „Jezus Chrystus zbawia” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza, Radom 2002. Program drugiej klasy wprowadza w tajemnicę zbawienia w Chrystusie i jest etapem przygotowania do sakramentu bierzmowania.

3. Klasa III gimnazjum – „Chrystus mocą Ducha Świętego uczy i posyła” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza, Radom 2001. Program

klasy trzeciej koncentruje się na Osobie Ducha Świętego. Duch Święty jest Duchem miłości i mocy, który uzdalnia do przyjęcia pełni swoich darów w sakramencie bierzmowania.

Celem katechizacji jest kształcenie religijne z położeniem nacisku na aspekty wychowawcze. Antropologiczny wymiar programu, jego charakter interpretacyjny jest widoczny w tytułach poszczególnych roczników, bloków i poszczególnych tematach. Prawdę teologiczną wyraża językiem egzystencjalnym. Wertykalny wymiar zbawienia przyjmuje w nim wymiar horyzontalny, interpretacji ludzkich doświadczeń; oświecania konkretnej sytuacji życiowej, ukazywania jej sensu ludzkiego życia i działalności w świetle Objawienia Bożego i uświadamiania wezwania Bożego w niej zawartego; odkrywania obecnego i działającego Boga w ludzkim życiu, odpowiadania na pytania człowieka i odkrywania chrześcijańskiej wartości życia. Proponuje patrzeć na życie jako znak zbawczej miłości Boga i czytać „znaki czasu”, w których objawia się Jego wola. Przyjmuje egzystencjalny punkt wyjścia. Przesuwa akcent z wiedzy o prawdach religijnych i moralnych na osobiste zaangażowanie, decyzję woli. Chodzi o ułożenie orędzia chrześcijańskiego w programie formacyjnym – ułożenie wiary w optyce ludzkiego doświadczenia. Zakłada integrację wiedzy o prawdach religijnych i moralnych z praktyką życia, osobistym zaangażowaniem i decyzją woli. „Sercem... jest bezpośrednia propozycja Chrystusa skierowana do młodzieńca z Ewangelii, propozycja skierowana do wszystkich młodych na miarę młodych, wraz z uważnym zrozumieniem ich problemów. Pojawiają się oni w Ewangelii jako bezpośredni rozmówcy Chrystusa, który objawia im ich «szczególne bogactwo», a zarazem wskazuje im program wzrostu osobistego i wspólnotowego o decydującym znaczeniu dla losów społeczeństwa i Kościoła” (DOK 183).

Kanwę konstrukcji programu w klasach gimnazjum stanowi doświadczenie ucznia oraz Boże wezwanie. Pragnie być otwarty na wrażliwość i problemy tego wieku, które mają charakter teologiczny, etyczny, historyczny, społeczny (por. DOK 185). Szczegółne miejsce pragnie przyznać wychowaniu do prawdy i do wolności zgodnie z Ewangelią, formacji sumienia, wychowaniu do miłości, problematyce powołaniowej, zaangażowaniu chrześcijańskiemu w społeczeństwie, odpowiedzialności misyjnej za świat (por. DOK 185).

Kryterium doboru materiału dla poszczególnych roczników stanowi podmiot nauczania – uczeń: jego możliwości, pytania, optymalne momenty wrażliwości na wartości. Jako źródło treści uznaje się Słowo Boże zawarte w Piśmie Świętym i Tradycji medytowane i coraz głębiej rozumiane za pośrednictwem zmysłu wiary całego Ludu Bożego pod przewodnictwem Urzędu Nauczycielskiego Kościoła, celebrowane w liturgii, jaśniejące w życiu Kościoła przede wszystkim w świadectwie chrześcijan, pogłębiane w refleksji teologicznej, ukazywane w autentycznych wartościach religijnych i moralnych (por. DOK 95). Treści kształcenia jako uporządkowany zasób wiadomości, czynności, który ma umożliwić lub ukształtować postawę, zostały podane w sposób hasłowy.

Do realizacji tego programu służą podręczniki i zeszyty ćwiczeń:

1. Klasa I gimnazjum – „Jezus Chrystus objawia prawdę o Bogu i człowieku” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza, Radom 2002 – opracowane na bazie Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce z 2001 r.; do którego został wydany podręcznik metodyczny dla katechety, zawierający konkretne i praktyczne metody przeprowadzenia poszczególnych jednostek lekcyjnych

– Podręcznik metodyczny dla katechety „Jezus Chrystus objawia prawdę o Bogu i człowieku” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza, Radom 2002.

2. Klasa II gimnazjum – „Jezus Chrystus zbawia” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza, Radom 2002 – opracowane na bazie Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce z 2001 r.; do którego został wydany podręcznik metodyczny dla katechety, zawierający konkretne i praktyczne metody przeprowadzenia poszczególnych jednostek lekcyjnych – Podręcznik metodyczny dla katechety „Jezus Chrystus zbawia” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza, Radom 2002

3. Klasa III gimnazjum – „Chrystus mocą Ducha Świętego uczy i posyła” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza, Radom 2001 – opracowane na bazie Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce z 2001 r.; do którego został wydany podręcznik metodyczny dla katechety, zawierający konkretne i praktyczne metody przeprowadzenia poszczególnych jednostek lekcyjnych – Podręcznik metodyczny dla katechety „Chrystus mocą Ducha Świętego uczy i posyła” pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza, Radom 2001.

Co na temat proponowanych zeszytów ćwiczeń do nauczania religii mówią sami uczniowie przedstawieni na podstawie ankiety przeprowadzonej 22 września 2010 roku w klasach I-III w Gimnazjum nr 4 w Starachowicach.

Klasa I – zeszyt ćwiczeń „JEZUS CHRYSTUS OBJAWIA PRAWDĘ O BOGU I CZŁOWIEKU”

Ilość uczniów w klasach pierwszych (4 klasy) – 86.

Ilość uczestniczących w badaniu – 50. Uczniowie zostali wybrani losowo.

Na pytanie: 1.

Jak ogólnie oceniasz zeszyt ćwiczeń do religii?

Możliwe odpowiedzi:

- bardzo dobry – 19 uczniów,
- dobry – 28 uczniów,
- może być – 3 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 2.

Jakie są zalety w pracy z zeszytami ćwiczeń?

- „doskonalimy swoją wiedzę religijną” – 18 uczniów,
- „więcej się uczymy” – 13 uczniów,
- „są napisane bardzo czytelnie i na wszystkie pytania odpowiedź jest w podręczniku” – 16 uczniów,
- „łatwiej jest się czegoś dowiedzieć, nauczyć” – 31 uczniów,
- „czytelne i zrozumiałe polecenia” – 22 uczniów,
- „łatwe ćwiczenia” – 28 uczniów,
- „nie wiem” – 4 uczniów,
- RAZEM – przy tym pytaniu uczniowie udzielali kilku odpowiedzi.

Na pytanie: 3.

Jakie są minusy stosowania zeszytów ćwiczeń?

- „w niektórych tematach jest za dużo zadań” – 10 uczniów,
- „według mnie zeszyt nie ma minusów” – 32 uczniów,
- „nie wiem” – 8 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 4.

Jakie zmiany i propozycje udoskonalenia zeszytów chciałbyś/chciała-byś zaproponować?

- „żeby było dużo łatwych ćwiczeń” – 7 uczniów,
- „żebyśmy mieli więcej ćwiczeń do samodzielnego pisania” – 6 uczniów,
- „żeby było więcej rebusów, krzyżówek” – 19 uczniów,
- „żeby można było na lekcji kolorować obrazki” – 5 uczniów,
- „nie wiem” – 13 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 5.

Oceń w skali punktowej stopień trudności przy korzystaniu z zeszytu ćwiczeń.

Odpowiedzi:

- na „10” – oceniło 5 uczniów,
- na „9” – 6 uczniów,
- na „8” – 8 uczniów,
- na „7” – 7 uczniów,
- na „6” – 19 uczniów,
- na „5” – 3 uczniów,
- na „4” – 0 uczniów,
- na „3” – 1 uczeń,
- na „2” – 1 uczeń,
- na „1” – 0 uczniów,
- na „0” – 0 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 6.

Jakie zastosowanie ma zeszyt ćwiczeń we współpracy z podręcznikiem ucznia?

A/ Od strony treści:

- uzupełnia podręcznik – 17 uczniów,
- pomaga zrozumieć treści – 34 uczniów,
- wskazuje na praktykę życia – 19 uczniów,

B/ Metodycznie:

- usprawnia katechezę – 38 uczniów,
- aktywizuje – 42 uczniów,
- uczy samodzielności – 31,
- RAZEM – przy tym pytaniu uczniowie udzielali kilku odpowiedzi.

Na pytanie: 7.

Jak oceniasz relację i współpracę zeszytu ćwiczeń z podręcznikiem?

- bardzo dobra – 21 uczniów,
- dobra – 24 uczniów,
- może być – 5 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 8.

Jakich ćwiczeń jest za mało, a jakich za dużo?

- „za dużo trudnych, za mało łatwych” – 9 uczniów,
- „za dużo zadań z treścią a za mało krzyżówek” – 21 uczniów,
- „za dużo pisanych a za mało rebusów” – 13 uczniów,
- „za dużo pisania” – 11 uczniów,
- „nie wiem” – 6 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 9.

Jak oceniasz grafikę w zeszyście ćwiczeń?

- pozwala lepiej odczytać temat – 41 uczniów,
 - nie powinno jej być – 2 uczniów,
 - jest mi obojętna – 7 uczniów.
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 10.

Oceń w skali punktowej przydatność i zastosowanie zeszytu ćwiczeń w katechezie.

Odpowiedzi:

- na „10” – oceniło 8 uczniów,
 - na „9” – 10 uczniów,
 - na „8” – 10 uczniów,
 - na „7” – 4 uczniów,
 - na „6” – 8 uczniów,
 - na „5” – 3 uczniów,
 - na „4” – 5 uczniów,
 - na „3” – 2 uczniów,
 - na „2” – 0 uczniów,
 - na „1” – 0 uczniów,
 - na „0” – 0 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 11.

Inne uwagi, o których chciałbyś/chciałabyś powiedzieć.

- „za mało obrazków”,
 - „mógłby być kolorowy”,
 - „żeby podręcznik zawierał więcej odpowiedzi na ćwiczenia”,
 - „brak uwag” – 47 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Klasa II – zeszyt ćwiczeń „JEZUS CHRYSTUS ZBAWIA”

Ilość uczniów w klasach pierwszych (4 klasy) – 92.

Ilość uczestniczących w badaniu – 50.
Uczniowie zostali wybrani losowo.

Na pytanie: 1.

Jak ogólnie oceniasz zeszyt ćwiczeń do religii?

Możliwe odpowiedzi:

- bardzo dobry – 21 uczniów,
 - dobry – 12 uczniów,
 - może być – 17 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 2.

Jakie są zalety w pracy z zeszytami ćwiczeń?

- „na każdą katechezę dwie strony” – 4 uczniów,
- „utrwalamy wiadomości” – 23 uczniów,
- „możemy szybciej przyswoić wiedzę” – 12 uczniów,
- „nie trzeba tak dużo pisać w zeszyście” – 11 uczniów,
- „łatwo i szybko można dostać pozytywną ocenę” – 6 uczniów,
- „ćwiczenia są dosyć łatwe” – 16 uczniów,
- „poszerzamy swoje umiejętności” – 5 uczniów,
- „krzyżówki” – 15 uczniów,
- „ćwiczenia są skonstruowane dobrze do działów” – 7 uczniów,
- „łatwe polecenia, ułatwia pracę” – 6 uczniów,
- „żadne” – 3 uczniów,
- „nie wiem” – 7 uczniów,

RAZEM – przy tym pytaniu uczniowie udzielali kilku odpowiedzi.

Na pytanie: 3.

Jakie są minusy stosowania zeszytów ćwiczeń?

- „za dużo ćwiczeń przy jednym temacie” – 5 uczniów,
 - „żadne” – 32 uczniów,
 - „nie wiem” – 13 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 4.

Jakie zmiany i propozycje udoskonalenia zeszytów chciałbyś/chciałabyś zaproponować?

- „nie trzeba, są dobre” – 6 uczniów,
 - „mniej zadań opisowych” – 12 uczniów,
 - „więcej krzyżówek” – 9 uczniów,
 - „ciekawsze ćwiczenia nawiązujące do Pisma Świętego” – 3 uczniów,
 - „mniej ćwiczeń, w których trzeba pisać modlitwy” – 14 uczniów,
 - „więcej obrazków” – 16 uczniów,
 - „żadnych” – 21 uczniów,
 - „nie wiem” – 13 uczniów,
- RAZEM – przy tym pytaniu uczniowie udzielali kilku odpowiedzi.

Na pytanie: 5.

Oceń w skali punktowej stopień trudności przy korzystaniu z zeszytu ćwiczeń.

Odpowiedzi:

- na „10” – oceniło 6 uczniów,
- na „9” – 8 uczniów,
- na „8” – 15 uczniów,
- na „7” – 16 uczniów,
- na „6” – 6 uczniów,
- na „5” – 2 uczniów,
- na „4” – 1 uczeń,
- na „3” – 1 uczeń,
- na „2” – 1 uczeń,
- na „1” – 0 uczniów,
- na „0” – 0 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 6.

Jakie zastosowanie ma zeszyt ćwiczeń we współpracy z podręcznikiem ucznia?

A/ Od strony treści:

- uzupełnia podręcznik – 20 uczniów,
- pomaga zrozumieć treści – 38 uczniów,
- wskazuje na praktykę życia – 16 uczniów,

B/ Metodycznie:

- usprawnia katechezę – 43 uczniów,
- aktywizuje – 45 uczniów,
- uczy samodzielności – 29,
- RAZEM – przy tym pytaniu uczniowie udzielali kilku odpowiedzi.

Na pytanie: 7.

Jak oceniasz relację i współpracę zeszytu ćwiczeń z podręcznikiem?

- bardzo dobra – 15 uczniów,
- dobra – 25 uczniów,
- może być – 10 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 8.

Jakich ćwiczeń jest za mało, a jakich za dużo?

- „mało ćwiczeń na abc” – 9 uczniów,
- „za mało krzyżówek a za dużo treści pisanych” – 13 uczniów,

– „za dużo ćwiczeń opisowych” – 13 uczniów,

– „za dużo układania modlitw” – 19 uczniów,

– „za mało rysowania” – 11 uczniów,

– „nie wiem” – 12 uczniów,

RAZEM – przy tym pytaniu uczniowie udzielali kilku odpowiedzi.

Na pytanie: 9.

Jak oceniasz grafikę w zeszyt ćwiczeń?

– pozwala lepiej odczytać temat – 39 uczniów,

– nie powinno jej być – 2 uczniów,

– jest mi obojętna – 9 uczniów.

RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 10.

Oceń w skali punktowej przydatność i zastosowanie zeszytu ćwiczeń w katechezie.

Odpowiedzi:

– na „10” – oceniło 5 uczniów,

– na „9” – 6 uczniów,

– na „8” – 8 uczniów,

– na „7” – 4 uczniów,

– na „6” – 12 uczniów,

– na „5” – 4 uczniów,

– na „4” – 7 uczniów,

– na „3” – 3 uczniów,

– na „2” – 1 uczeń,

– na „1” – 0 uczniów,

– na „0” – 0 uczniów,

RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 11.

Inne uwagi, o których chciałbyś/chciałabyś powiedzieć.

– „za mało obrazków”,

– „powinien być w grubszej oprawie, gdyż się mnie”,

– „ogólnie powinno być więcej ćwiczeń z życia wziętych, takich praktycznych”,

– „powinien być bardziej kolorowy”,

– „żeby podręcznik zawierał więcej odpowiedzi na ćwiczenia”,

– „brak uwag” – 45 uczniów,

RAZEM – 50 uczniów.

Klasa III – zeszyt ćwiczeń „CHRYSTUS MOCĄ DUCHA ŚWIĘTEGO UCZY I POSYŁA”

Ilość uczniów w klasach pierwszych (4 klasy) – 98.

Ilość uczestniczących w badaniu – 50.
Uczniowie zostali wybrani losowo.

Na pytanie: 1.

Jak ogólnie oceniasz zeszyt ćwiczeń do religii?

Możliwe odpowiedzi:

- bardzo dobry – 18 uczniów,
- dobry – 17 uczniów,
- może być – 15 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 2.

Jakie są zalety w pracy z zeszytami ćwiczeń?

- „pomaga w zrozumieniu katechezy” – 26 uczniów,
- „większość ćwiczeń jest prosta i łatwa do zrozumienia” – 24 uczniów,
- „nie trzeba pisać dużo w zeszytach, bo uzupełniamy ćwiczenia” – 29 uczniów,
- „ćwiczenia pogłębiają naszą wiedzę” – 31 uczniów,
- „uczą samodzielnej pracy” – 31 uczniów,
- „nie trzeba pisać poleceń” – 19 uczniów,
- „zawsze, jak się czegoś nie wie to odpowiedź znajdziemy w podręczniku” – 11 uczniów,
- „nie wiem” – 8 uczniów,
- RAZEM – przy tym pytaniu uczniowie udzielali kilku odpowiedzi.

Na pytanie: 3.

Jakie są minusy stosowania zeszytów ćwiczeń?

- „trzeba dużo pisać” – 3 uczniów,
- „są takie ćwiczenia, że trzeba ułożyć modlitwy” – 12 uczniów,
- „niektóre ćwiczenia są skomplikowane i trudne” – 5 uczniów,
- „według mnie zeszyt nie ma minusów” – 28 uczniów,
- „nie wiem” – 2 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 4.

Jakie zmiany i propozycje udoskonalenia zeszytów chciałbyś/chciała-byś zaproponować?

- „więcej obrazków” – 5 uczniów,
- „mniej ćwiczeń z dłuższą formą pisemną” – 3 uczniów,
- „skasować ćwiczenia z układaniem modlitw” – 8 uczniów,
- „więcej ćwiczeń z krzyżówkami” – 7 uczniów,
- „zeszyt jest doskonały” – 9 uczniów,
- „żadnych” – 15 uczniów,
- „nie wiem” – 3 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 5.

Oceń w skali punktowej stopień trudności przy korzystaniu z zeszytu ćwiczeń.

Odpowiedzi:

- na „10” – oceniło 2 uczniów,
- na „9” – 5 uczniów,
- na „8” – 6 uczniów,
- na „7” – 6 uczniów,
- na „6” – 15 uczniów,
- na „5” – 5 uczniów,
- na „4” – 6 uczniów,
- na „3” – 2 uczniów,
- na „2” – 3 uczniów,
- na „1” – 0 uczniów,
- na „0” – 0 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 6.

Jakie zastosowanie ma zeszyt ćwiczeń we współpracy z podręcznikiem ucznia?

A/ Od strony treści:

- uzupełnia podręcznik – 22 uczniów,
- pomaga zrozumieć treści – 42 uczniów,
- wskazuje na praktykę życia – 22 uczniów,

B/ Metodycznie:

- usprawnia katechezę – 41 uczniów,
- aktywizuje – 36 uczniów,
- uczy samodzielności – 26,
- RAZEM – przy tym pytaniu uczniowie udzielali kilku odpowiedzi.

Na pytanie: 7.

Jak oceniasz relację i współpracę zeszytu ćwiczeń z podręcznikiem?

- bardzo dobra – 18 uczniów,
- dobra – 23 uczniów,
- może być – 9 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 8.

Jakich ćwiczeń jest za mało, a jakich za dużo?

- „za mało ćwiczeń z rysowaniem” – 6 uczniów,
- „za mało krzyżówek” – 21 uczniów,
- „za dużo układania modlitw” – 11 uczniów,
- „jest w sam raz” – 6 uczniów,
- „nie wiem” – 6 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 9.

Jak oceniasz grafikę w zeszytach ćwiczeń?

- pozwala lepiej odczytać temat – 32 uczniów,
- nie powinno jej być – 5 uczniów,
- jest mi obojętna – 13 uczniów.
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 10.

Oceń w skali punktowej przydatność i zastosowanie zeszytu ćwiczeń w katechezie.

Odpowiedzi:

- na „10” – oceniło 12 uczniów,
- na „9” – 11 uczniów,
- na „8” – 2 uczniów,
- na „7” – 5 uczniów,
- na „6” – 5 uczniów,
- na „5” – 6 uczniów,
- na „4” – 4 uczniów,
- na „3” – 3 uczniów,
- na „2” – 1 uczeń,
- na „1” – 0 uczniów,
- na „0” – 1 uczeń,
- RAZEM – 50 uczniów.

Na pytanie: 11.

Inne uwagi, o których chciałbyś/chciałabyś powiedzieć.

- „chcę więcej obrazków”,
- „mógłby być kolorowy”,
- „brak uwag” – 48 uczniów,
- RAZEM – 50 uczniów.

PODSUMOWANIE ANKIETY

Ilość uczniów w klasach I-III gimnazjum – 276

Ilość osób badanych – 150

Na pytanie: 1.

Jak ogólnie oceniasz zeszyt ćwiczeń do religii?

Możliwe odpowiedzi:

- bardzo dobry – 58 uczniów, tj. **38%**,
- dobry – 57 uczniów, tj. **38%**,
- może być – 35 uczniów, tj. **24%**,
- RAZEM – 150 uczniów tj. 100%.

Na pytanie: 2.

Jakie są zalety w pracy z zeszytami ćwiczeń?

Uczniowie zwracają uwagę na to, że zeszyt ćwiczeń pomaga im zrozumieć treści katechezy i pogłębia ich wiedzę. Wskazują również na nabywanie umiejętności samodzielnego działania, szukania pomocy w Piśmie Świętym lub podręczniku. Większość ćwiczeń jest dla nich prosta i łatwa do zrozumienia.

Na pytanie: 3.

Jakie są minusy stosowania zeszytów ćwiczeń?

61% uczniów uważa, że zeszyty ćwiczeń nie mają żadnych minusów. Przyjmując rzetelność odpowiedzi, uznać należy, że zeszyty spełniają swoje zadanie. Zwrócić należy uwagę na kilku uczniów, którzy chcieliby widzieć w zeszytach ćwiczeń więcej obrazków, a niektórzy mówią o kolorowych obrazkach, co może wskazywać na potrzebę bardziej kolorowych zeszytów.

Na pytanie: 4.

Jakie zmiany i propozycje udoskonalenia zeszytów chciałbyś/chciałabyś zaproponować?

24% uczniów nie chce żadnych zmian w zeszytach ćwiczeń. Natomiast 23% uczniów wykazuje potrzebę zwiększenia ćwiczeń zawierających

krzyżówki. Jest również spora grupa uczniów, którzy sugerują zmniejszenie ćwiczeń, w których należy ułożyć modlitwę. Może to świadczyć o tym, że mają trudności w tym zakresie. Wśród ankietowanych uczniów jest grupa, która uważa, że zeszyt jest doskonały, co wskazuje na to, że bardzo dobrze i bez problemów pracuje się z zeszytem ćwiczeń na katechezie.

Na pytanie: 5.

Oceń w skali punktowej stopień trudności przy korzystaniu z zeszytu ćwiczeń.

Odpowiedzi:

- na „10” – oceniło 13 uczniów, tj. 8%,
- na „9” – 19 uczniów, tj. 12%,
- na „8” – 29 uczniów, tj. 18%,
- na „7” – 29 uczniów, tj. 18%,
- na „6” – 40 uczniów, tj. 26%,
- na „5” – 10 uczniów, tj. 7%,
- na „4” – 7 uczniów, tj. 5%,
- na „3” – 4 uczniów, tj. 3%,
- na „2” – 4 uczniów, tj. 3%,
- na „1” – 0 uczniów,
- na „0” – 0 uczniów,

RAZEM – 150 uczniów tj. 100%.

Na pytanie: 6.

Jakie zastosowanie ma zeszyt ćwiczeń we współpracy z podręcznikiem ucznia?

A/ Od strony treści:

- uzupełnia podręcznik – 59 uczniów, tj. 39%,
- pomaga zrozumieć treści – 114 uczniów, tj. 76%,
- wskazuje na praktykę życia – 57 uczniów, tj. 38%,

B/ Metodycznie:

- usprawnia katechezę – 122 uczniów, tj. 81%,
- aktywizuje – 123 uczniów, tj. 82%,
- uczy samodzielności – 86 uczniów, tj. 57%,

RAZEM – przy tym pytaniu uczniowie udzielali kilku odpowiedzi.

Na pytanie: 7.

Jak oceniasz relację i współpracę zeszytu ćwiczeń z podręcznikiem?

- bardzo dobra – 54 uczniów, tj. 36%,
- dobra – 72 uczniów, tj. 48%,
- może być – 24 uczniów, tj. 16%,

RAZEM – 150 uczniów, tj. 100%.

Na pytanie: 8.

Jakich ćwiczeń jest za mało, a jakich za dużo?

37% uczniów uważa, że w zeszytach ćwiczeń jest za mało krzyżówek i rebusów a 20% uważa, że za dużo jest układania modlitw. Kilku uczniów wskazuje również na ćwiczenia opisowe, których według nich jest za dużo.

Na pytanie: 9.

Jak oceniasz grafikę w zeszycie ćwiczeń?

- pozwala lepiej odczytać temat – 112 uczniów, tj. 75%,
- nie powinno jej być – 9 uczniów, tj. 6%,
- jest mi obojętna – 24 uczniów, tj. 16%.

RAZEM – 150 uczniów, tj. 100%.

Na pytanie: 10.

Oceń w skali punktowej przydatność i zastosowanie zeszytu ćwiczeń w katechezie.

Odpowiedzi:

- na „10” – oceniło 25 uczniów, tj. 17%,
- na „9” – 27 uczniów, tj. 18%,
- na „8” – 20 uczniów, tj. 14%,
- na „7” – 13 uczniów, tj. 8%,
- na „6” – 25 uczniów, tj. 17%,
- na „5” – 13 uczniów, tj. 8%,
- na „4” – 16 uczniów, tj. 11%,
- na „3” – 8 uczniów, tj. 5%,
- na „2” – 2 uczniów, tj. 1,3% ,
- na „1” – 0 uczniów,
- na „0” – 1 uczeń, tj. 0,7%,

RAZEM – 150 uczniów, tj. 100%.

Na pytanie: 11.

Inne uwagi, o których chciałbyś/chciałabyś powiedzieć.

Tylko kilku uczniów zaproponowało zmiany w zeszytach ćwiczeń, które dotyczyły szaty graficznej np.: „więcej obrazków”, „mógłby być kolorowy”. Aż 93% uczniów nie ma uwag, o których chcieliby powiedzieć. Może to świadczyć o tym, że tak naprawdę dobrze się im pracuje z zeszytem ćwiczeń na katechezie.

Wnioski z przeprowadzonej ankiety

Przeprowadzona ankieta wskazuje, że zeszyty ćwiczeń do religii zostały bardzo dobrze przyjęte przez ankietowanych uczniów. Większość przyznaje, że treść jest dla nich zrozumiała, a w korzystaniu z nich znacznie pomaga podręcznik. Proste polecenia sprawiają, że zeszyty ćwiczeń stają się ciekawe i pomocne dla uczniów, a co za tym idzie chętnie po nie sięgają. Proponowane ćwiczenia są ciekawe i łatwe, chociaż niekiedy wymagają myślenia i poszukiwań, czy nawet pomocy nauczyciela. Zdecydowana większość uczniów podkreśla, że zeszyty ćwiczeń są pomocą w przyswajaniu i zrozumieniu treści poszczególnych katechez.

Ciekawe są propozycje zmian udoskonalenia zeszytów ćwiczeń, które dotyczą większej ilości obrazków i sugerują, żeby zeszyty były kolorowe. Świadczy to o ważności i potrzebie zeszytu ćwiczeń, ponieważ nawiązuje do konkretnych potrzeb uczniów. Zdecydowanie stwierdzają, że zeszyt ćwiczeń jest przydatny na katechezie, ponieważ pomaga zrozumieć poznane treści katechezy pogłębić je i utrwalić. Bardzo cieszy fakt, że zwracają uwagę na zastosowanie zeszytu we współpracy z podręcznikiem, co świadczy o ich zainteresowaniu nauką. Jest również nieliczna grupa uczniów, którzy uważają, że zeszyty ćwiczeń są nie potrzebne. Pokazali oni również w innych wypowiedziach, że są mało zainteresowani nauką i niezdecydowani co do swoich pragnień. Trzeba mieć nadzieję, że i oni na miarę swoich możliwości skorzystają z zeszytów ćwiczeń, kształtując swoją postawę wobec Boga, ludzi i religii.

Odpowiedzi uczniów wskazują na to, iż katecheza dla ankietowanych uczniów jest miejscem poszukiwania Prawdy i spotkaniem z Bogiem. Ogromną pomoc w tym – jak wynika z przeprowadzonych badań – stanowią dla nich zeszyty ćwiczeń, pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza, z 2002 roku.